Сумын Засаг даргын Үйл ажиллагааны хөтөлбөр

Жинст сумын Засаг даргын Тамгын газар

2023 оны жилийн эцэс

Д/д	Зорилт	Арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа	Зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр (сая төгрөг)	Зорилтот түвшин, үр дүнгийн үзүүлэлт	Хүрсэн түвшин, үр дүн	Хэрэгжилтийн хувь
1. Нэг: “Ковид-19” халдварт цар тахлаас үүдэлтэй эдийн засаг, нийгмийн хүндрэлийг даван туулах бодлогын хүрээнд:							
1	1.1. “Ковид-19” халдварт цар тахлаас урьдчилан сэргийлнэ.	1.1.1. Сумын нутаг дэвсгэрт коронавирусийн халдварын цар тахалтай тэмцэх, хүн амыг “Ковид-19” вирусийн халдвараас урьдчилан сэргийлэх, салбар дундын зохицуулалт, гамшгаас хамгаалах алба, мэргэжлийн ангиудын үйл ажиллагааны бэлэн байдлыг хангана.	2021 - 2024			Эрүүл мэндийн төвийн гамшгаас хамгаалах бэлэн байдлын төлөвлөгөөг 2023 онд 1 удаа тодотгон Ковид-19 халдвараас урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөө гарган бэлэн байдлыг сумын онцгой комисстой хамтран зохион байгуулан ажиллаж байна. 2023 онд тохиолдол бүртгэгдээгүй. Онцгой байдлын газрын Халдварын үеийн бэлэн байдал хариу арга хэмжээний үнэлгээнд 92,4 хувьтай үнэлэгдсэн байна. Хавсралт : 2 зураг	100%
2		1.1.2. Хорио цээр, хязгаарлалтын дэглэм тогтоосон үед эрүүл мэндийн салбарын хэмжээний шаардлагатай эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, хувийн хамгаалах хэрэгсэл, оношлуур халдваргүйжүүлэх бодис, эмнэлгийн тоног	2021 - 2024			Шаардлагатай эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, хувийн хамгаалах хэрэгсэл, оношлуур халдваргүйжүүлэх бодис, эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн хангалтыг 2023 онд 1 удаагын татан авалтаар тасралтгүй нэмэгдүүлж, хомсдол үүсэхээс сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулж, бүтэн жилийн нөөцийг бүрдүүлэн ажиллаж байна.	100%

		төхөөрөмжийн хангалтыг тасралтгүй, хомсдол үүсэхээс сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулж, нөөцийг бүрдүүлнэ.					
3		1.1.3. Цахим орчин, албан байгууллага, багийн Засаг дарга нараар дамжуулан, иргэдэд коронавирусийн халдвараас урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр эрүүл мэндийн мэдээлэл, зөвлөгөө, зөвлөмжийг хүргэх, сэрэмжлүүлэг мэдээллээр хангах ажлыг эрчимжүүлэн зохион байгуулна.	2021 - 2024			Коронавируст халдвар / КОВИД-19 /-ын цар тахлаас сэргийлэх, тэмцэх чиглэлээр ЗДТГ, ЕБС, Цэцэрлэг зэрэг байгууллагуудын салбар дундын оролцоо бүхий багаар халдварын нөхцөл байдал, эрсдэлийн үнэлгээг 1 удаа хийж, хариу арга хэмжээний төлөвлөгөөг тодотгон, хэрэгжилт, тайлан, мэдээг тухай бүрт хүргүүлж ажилласан.	100%
4		1.1.4. Ковид-19 халдвараас урьдчилан сэргийлэх бэлэн байдлыг хангах бэлэн байдлын төлөвлөгөө боловсруулан хэрэгжүүлэх, тусгаарлах болон эмчлэн тусгаарлах байруудын бэлэн байдлыг шуурхай хангаж эмч эмнэлгийн ажилтнуудыг халдвараас сэргийлэх арга барилд сургах ажлын байрны тасралтгүй сургалтыг тогтмол зохион байгуулж ур чадварыг нь дээшлүүлэн аюул эрсдлээс урьдчилан сэргийлж эрүүл мэндээр хохироохгүй байх арга хэмжээг авч ажиллана	2021 - 2024		85%	Сумын онцгой комисстой хамтран “Ковид-19” коронавирусийн халдварын үеийн орон нутгийн эрсдэлийн үнэлгээг хийж, төлөвлөгөө гарган халдвараас сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэн ажилладаг.	100%

2. Хоёр: Хүний хөгжлийн бодлогын хүрээнд:							
5	2.1. "Эрүүл иргэн - Ирээдүйн үнэт зүйл"	2.1.1. Төсөвт албан байгууллагуудыг ажлын байран дээрээ артерийн даралт, биеийн жингээ хэмжих, эрүүл мэндээ хамгаалахад зориулсан тоног төхөөрөмжийг бий болгон ажиллахад нь дэмжлэг үзүүлнэ.	2021 - 2024		85%	Эрүүл мэндийн төвөөс төсөвт байгууллагууд дээр урьдчилан сэргийлэх үзлэг, оншилгоо, сургалтыг 2 удаа зохион байгуулсан. Сургалт, үзлэгт нийт 170 ажилтан, алба хаагч оролцсон .	90%
6		2.1.2. Эмийн зохистой хэрэглээг төлөвшүүлэх сургалтыг үе шаттайгаар зохион байгуулна.	2021 - 2024			Бадамлан асах жаргал эмийн сантай хамтран ажиллаж байна. Эм эмнэлгийн хэрэгслийн чанар аюулгүй байдалд, эмийн сангийн үйл ажиллагаанд нийт 1 удаа хяналт хийж ажилласан.	100%
7		2.1.3. Иргэдийн зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэг, оношлогоо шинжилгээнд хамрагдалтыг нэмэгдүүлж, сэргийлж болох нас баралтын түвшинг бууруулж, "Хавдрын эсрэг", "Харшлаас сэргийлэх", "Халдварт өвчинтэй тэмцэх, сэргийлэх, арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлнэ.	2021 - 2024			2023 оны 12 дугаар сарын байдлаар артерийн гипертензи үзлэгт хамрагдах 1283 иргэнээс 1160 хамрагдаж 90,6% чихрийн шижингийн эрт илрүүлэгт хамрагдах 735 иргэнээс 722 хамрагдаж 98,2%, Хөх умайн хүзүүний хорт хавдрын эрт илрүүлэгт хамрагдах 152 иргэнээс 112 хамрагдаж 73,2% Хавдрын эрт илрүүлэх үзлэгийг Энх тунх эмнэлгийн эмч нартай хамтран 58 хүн хамруулж хавдрын 2 сэжигтэй тохиолдолыг илрүүлж 2-р шатлалд илгээсэн. Элэгний В-1 С-0 вирус илэрсэн 1 иргэн байгаа ба идэвхижил тодорхойлуулах шинжилгээнд хамруулхаар илгээсэн	100%
8		2.1.4. Анхан шатлалд үзүүлэх эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанар	2021 - 2024			Орон нутгийн хүн амын шилжилт хөдөлгөөнийг үнэн зөв бүртгэж, явуулын болон өөр орон нутгаас оршин суугаа иргэдэд эрүүл мэндийн	90%

		хүртээмжийг нэмэгдүүлэн иргэдийн чирэгдлийг багасгана.				тусламж үйлчилгээний тасралтгүй байдлыг хангаң ажиллаж байна.	
9		2.1.5. Эрүүл мэндийн ажилтны ур чадварыг сайжруулж, ёс зүй, харилцаа хандлагыг дээшлүүлж, нийгмийн хамгааллыг дэмжинэ.	2021 - 2024			Ёс зүйн багийг 3 хүний бүрэлдэхүүнтэй байгуулан ёс зүйгээ дээдэлсэн хамт олон уриатай үйл ажиллагаагаа явуулж байна өргөдөл гомдол гараагүй Ёс зүйн дүрмийг мэдээллийн самбартаа тогтмол байршуулан ёс зүйн сургалтыг ёс зүйн баг 2 удаа нэг удаагийн сургалтанд 32 хүн хамрагдсан.	100%
10		2.1.6. Эрүүл шүд-Эрүүл хүүхэд хөтөлбөрийг орон нутгийн түвшинд хэрэгжүүлж шүдний өвчлөлийг бууруулж үр дүнг тооцно.	2021 - 2024			2023 онд сургуулийн болон цэцэрлэгийн насны 103 хүүхдийг урьдчилан сэргийлэх үзлэг хийж 52 хүүхдэд шүд цоорох эмгэтэй байна. Хавсралт : 4 зураг	100%
11		2.1.7. Хүн амын хоол тэжээл үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд иргэдийн зөв зохистой хоололтыг дэмжих сургалт сурталчилгааг тогтмол хийж хүн амын дундах хоол хүнсний далд чихэр тослогыг бууруулан эрсдэлт хүчин зүйлийн нөлөөллийг багасгах замаар илүүдэл жингээс сэргийлэх, бөөр зүрх судасны өвчлөлийг бууруулна.	2021 - 2024			Мөн зөв зохистой хооллолтын ач тус хүний бие эрүүл мэндэд ямар эерэг сайн нөлөөтэй талаар сургалт мэдээ мэдээллийг ерөнхий боловсролын сурагчдад болон дотуур байрны сурагчид тогооч нарыг хамруулсан сургалтыг хүүхдийн их эмч Э.Болортуяатай хамтран хоёр удаа зохион байгуулсан.	100%
12	2.2. Эрүүл, идэвхитэй амьдралын хэв маягийг сурталчлах,	2.2.1. Иргэдэд бие бялдараа хөгжүүлэх спорт, спортын дасгал хөдөлгөөн, иог, бүжиг хийх зэрэг эрүүл, зөв амьдралын хэв маягийг	2021 - 2024			“Эрүүл, идэвхитэй амьдрал” арга хэмжээний хүрээнд Жинст сумын бүх төрийн албан хаагчид, болон ахмадын холбоо, хувийн хэвшил, аж ахуй нэгж, ард иргэд, ерөнхий боловсролын сурагчид, нэгдэж ажлын байрны	100%

	эрүүл аж төрөх ёс, нийтийн биеийн тамирыг дэмжих үйл ажиллагааг орон нутгийн түвшинд дэмжин хөгжүүлнэ.	хэвшүүлж, эерэг хандлагатай болгох нөлөөллийн үйл ажиллагааг бодлогоор дэмжин, төр, хувийн хэвшил, иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлж, “Эрүүл, идэвхитэй амьдрал” арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.				дасгал хөдөлгөөнийг тогтмол хийж хэвшиж зөв зохистой хооллолтыг дэмжиж аянд идэвхтэй оролцож байна. Аяны хүрээнд нарны алхалтыг долоо хоногийн 5 дахь өдөр болгон алхаж идэвхтэй дасгал хөдөлгөөнийг дэмжиж байна. Мөн зөв зохистой хооллолтын ач тус хүний бие эрүүл мэндэд ямар эерэг сайн нөлөөтэй талаар сургалт мэдээ мэдээллийг ерөнхий боловсролын сурагчдад болон дотуур байрны сурагчид тогооч нарыг хамруулсан сургалтыг хүүхдийн их эмч Э.Болортуяатай хамтран гурван удаа зохион байгуулсан. Эрүүл идэвхтэй амьдрах эрүүл зан үйлийг төлөвшүүлэх зорилгоор нийт ард төрийн албан хаагчид болон ард иргэдийн дунд гар бөмбөг болон буухиа тэмцээнүүдийг тус тус зохион байгуулж явуулсан. Энэ жилдээ эрүүл жиндээ аяны хүрээнд сумын төрийн албан хаагчид жингээ хасах 1 сарын хугацаатай челленж зарлан дасгал хөдөлгөөн болон зөв зохистой хооллолтоор жингээ хасаж өрсөлдсөн. 3кг-7.8кг хооронд жин хассан үр дүнтэй байна.	
13		2.2.2. Суманд үйл ажиллагаа явуулж байгаа спорт заалны ашиглалтыг сайжруулж, нийтийн биеийн тамир, дасгал хөдөлгөөнийг хөгжүүлж, иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлнэ.	2021 - 2024			Спорт заалаа түшиглэн иргэдийн чөлөөт цагийг зөв боловсон өнгөрөөх, эрүүл чийрэг идэвхитэй хөдөлгөөнийг тогтмолжуулах зорилгоор фитнесс танхимтай болсон. Нийтийн биеийн тамирыг хөгжүүлэхэд иргэд байгууллагуудын оролцоог нэмэгдүүлэх зорилгоор ажлын 5 өдөрт төрийн албан хаагчид /2 цаг 18-20/ бусад үед ард иргэдэд нээлттэйгээр тоглолтын хуваарь гарган хуваарийн дагуу үйлчилж байна. Мөн сонгон дугуйлангууд хичээлэн ажлын 4 өдөрт сонгоны цаг гарган үйлчилж байна. Нийт спорт заалаар үйлчлүүлсэн иргэдий тоо давхардсан тоогоор 2650 гаруй иргэд спорт заалаар	100%

						үйлчлүүдсэн байна.	
14		2.2.3. Спорт заалыг түшиглэн иргэдийн чөлөөт цагийг зөв боловсон өнгөрөөх эрүүл чийрэг идэвхитэй хөдөлгөөнийг тогтмолжуулах зорилгоор фитнесс танхимтай болно.	2021 - 2024	2021 оны төсвийн хөрөнгөөр 7.000,000		Спорт заалаа түшиглэн иргэдийн чөлөөт цагийг зөв боловсон өнгөрөөх, эрүүл чийрэг идэвхитэй хөдөлгөөнийг тогтмолжуулах зорилгоор фитнесс танхимтай болсон. Нийтийн биеийн тамирыг хөгжүүлэхэд иргэд байгууллагуудын оролцоог нэмэгдүүлэх зорилгоор ажлын 5 өдөрт төрийн албан хаагчид /2 цаг 18-20/ бусад үед ард иргэдэд нээлттэйгээр тоглолтын хуваарь гарган хуваарийн дагуу үйлчилж байна. Мөн сонгон дугуйлангууд хичээлэн ажлын 4 өдөрт сонгоны цаг гарган үйлчилж байна. Нийт спорт заалаар үйлчлүүлсэн иргэдий тоо давхардсан тоогоор 2650 гаруй иргэд спорт заалаар үйлчлүүдсэн байна. 2021 онд төсвийн хөрөнгөөр 7 сая төгрөгийн фитннессийн тоног төхөөрөмж худалдан авч өрөө тохижуулж, үйл ажиллагаа хэвийн явагдаж байна.	100%
15	2.3. Хүн бүрт чанартай боловсрол эзэмшүүлж, боловсролын чанарын үнэлгээг дээшлүүлж, хүүхдэд ээлтэй, эрүүл, аюулгүй орчин бүрдүүлнэ.	2.3.1. Боловсролын байгууллагуудын хүүхдийн тоог нэмэгдүүлж хамран сургалтыг 80 хувьд хүргэнэ.	2021 - 2024	хөрөнгө шаардахгүй		Хамран сургалт 100 хувь, сургууль завсардалт байхгүй.	100%
16		2.3.2. Орон нутагт дутагдалтай байгаа захиалгат мэргэжлээр суралцаж байгаа оюутнуудыг тэтгэлэгт хөтөлбөрт хамруулна.	2021 - 2024	хөрөнгө шаардахгүй		Арга хэмжээний хүрээнд нийгмийн ажилтан, түүх нийгмийн ухааны багшаар Э.Энхцэцэг, бага ангийн багшийн 4-р курсын оюутан Б.Оюундарь нарыг дадлагажигч багшаар ажиллуулж байна.	100%
17		2.3.3. Уралдаан тэмцээнд амжилт гаргах	2021 - 2024	хөрөнгө шаардахгүй		Багш Д.Гантөмөрийн удирдсан нисэх загварын дугуйлангийн сурагч Б.Шинэбаяр аймгийн олимпиадад 1 дүгээр байр, ААШ U10, U12 насны волейболын тэмцээнд багш Д.Эрдмаагийн дасгалжуулсан баг 1, 2, 3 дугаар байр эзэлсэн амжилт гаргав.	100%

						Хавсралт : 3 зураг	
18		2.3.4. Боловсролын чанарын үнэлгээг дээшлүүлж, суралцагчийн хөгжлийн хэрэгцээ шаардлагыг хангасан бүтээлч багшийг бий болгож, “Чадварлаг багш” арга хэмжээг хэрэгжүүлж шагнаж урамшуулна.	2021 - 2024			Чадварлаг багш 3 зорилт, 21 ажлын хүрээнд дараах ажлуудыг хийсэн байна. Зорилт -1. Багш бэлтгэх сургалтыг чанаржуулах чиглэлийн хүрээнд: • Хууль, эрх зүйн сургалт зохион байгуулсан. • Сургалтын шилдэг хөтөлбөр шалгаруулах уралдаан зохион байгуулсан • Ур чадварын уралдаан зохион байгуулсан. • Сургалтын шилдэг хөтөлбөр шалгаруулсан. Зорилт-2 Багшийн мэргэжлийн тасралтгүй хөгжилд дэмжлэг үзүүлэх чиглэлийн хүрээнд: • БШУГ-ын мэргэжилтэнгээс зөвлөн туслах үйл ажиллагаа авч байна. • “Интерактив хичээл” бэлтгэх арга зүйн сургалт явуулсан. • “Google Forms”, “Liveworksheets” апп ашиглан цахим даалгаврын сан бүрдүүлсэн. • “Мини олимпиад”, “Алтан хонх” танин мэдэхүйн тэмцээн зохион байгуулсан. • Ном гарын авлага хийж бэлтгэх, дасгал ажлын дэвтэр бэлтгэсэн. • Цахим хичээл, даалгаврын сан хамгийн их ашиглаж байгаа багш, анги хамт олныг тодруулсан. Зорилт 3. Багшийн ажлын нөхцөл, цалин хөлс эзэлсэн багш, сурагчдыг шагнаж урамшуулах наж урамшуулсан. • Багш, сурагчдын бүтээлийн үзэсгэлэн гаргасан. • Туршлага судлах аялал зохион	100%

						байгуулсан. • Багш, ажилчдыг эрүүл мэндийн үзлэг оношилгоонд хамруулсан. • Багш мэргэжлийн зэрэг шинээр авах болон зэргээ ахиулахад арга зүйн дэмжлэг үзүүлсэн. Багш бүр “Багшийн амжилт” бүтээлийн сантай болох, шилдэг, тэргүүний багш, ажилтныг тодруулж шагнах, аймаг, улсын чанартай олимпиад, уралдаан тэмцээнд 1-3 дугаар эзэлсэн багшийг “Багшаа алдаршуулъя” цахим сурталчилгаа хийсэн.	
19		2.3.5. Сургуулийн өмнөх боловсролын хүртээмжийг нэмэгдүүлж, сургалтын орчныг хүүхэд бүрд ээлтэй болгож багш нарын ур чадварыг нэмэгдүүлнэ.	2021 - 2024		90%	4-5 сард Бэлтгэл бүлгийн буюу 5 настай хүүхдүүдийг СӨБ-д бүрэн хамруулж сургуульд бэлтгэгдсэн байдлын үнэлгээг хийсэн. - Хаврын улиралд СӨБ-д хамрагдаагүй хүүхдүүдэд зуны цэцэрлэг буюу хувилбарт сургалтаар хамран сургахаар ажиллаж байна.	100%
20		2.3.6. Насан туршийн боловсролын хүртээмжийг нэмэгдүүлж, цахим, сургалтыг хөгжүүлж, иргэдийн тасралтгүй боловсролыг дээшлүүлнэ цахим сургалтын тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан кабинеттэй болно.	2021 - 2024	Багшид хичээл зохион байгуулсан цагийн хөлс 30 цаг187.500 Сургалтын материалын зардал 60.000		Цахим, сургалтыг хөгжүүлж, иргэдийн тасралтгүй боловсролыг дээшлүүлэх зорилгоор хөтөлбөр төлөвлөгөө боловсруулан гаргаж батлуулсан, төлөвлөгөөний биелэлт 100 хувь хэрэгжсэн. Сур Цахим сургалтын тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан мэдээлэл зүйн кабинеттай болон MAXHUB ухаалаг дэлгэцтэй сургалтын өрөөтэй.	100%
21		2.3.7. Хөгжмийн кабинетийг тохижуулж хагжмийн зэмсгээр	2021 - 2024			Төсвийн хэмнэлтийн хуулийн заалтыг хэрэгжүүлэх шаардлагын улмаас хэрэгжүүлэх нөхцөл бүрдэхгүй байна. Одоогоор хөгжмийн	50%

		хангагдана.				дугуйланг Соёлын төв, Хүүхдийн цэцэрлэгээс хөгжмийн зэмсэг түрээслэн хичээллүүлж байна.	
22	2.4. Иргэдийн нийгмийн баталгааг хангах.	2.4.1. Малчид, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийг даатгалын үйлчилгээнд хамруулж, нийгмийн баталгааг хангана.	2021 - 2024	хөрөнгө шаардахгүй		2022 онд 337 даатгуулагч хамруулан 16721.1 мянган төгрөг, 2023 онд 272 даатгуулагч хамруулан 19005.0 мянган төгрөг төсөвт төвлөрүүлсэн байна.	100%
23		2.4.2. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн ажлын байрыг нэмэгдүүлнэ.	2021 - 2024	5,0 сая төгрөг		Сумын хэмжээнд нийт 63 хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн байгаагаас 57 иргэн хөдөлмөр эрхэлж байна. Хөдөлмөр эрхлэх боломжгүй асаргаатай 6 иргэн байна. 2021 онд 2 хөгжлийн бэрхшээлтэй аймгийн ХХҮГ-аас санхүүгийн дэмжлэг авч ажлын байраар хангагдсан. Б.Төмөрхуяг-3.0 сая, Э.Чойжил-2,0 сая төгрөгөөр тус тус дэмжигдэж 2023 онд эргэн төлөлтийг бүрэн барагдуулсан.	100%
24		2.4.3. Ажилтай орлоготой өрхийн тоог нэмэгдүүлж 100-аас доошгүй иргэн байнгын болон түр ажлын байраар хангагдана.	2021 - 2024	20,0 сая төгрөг		Энэ онд ногоон ажлын байр хөтөлбөр үйл ажиллагаа, орон нутагт хийгдэж буй бүтээн байгуулалтын ажил, төрийн болон хувийн хэвшилд нийт 62 иргэнийг ажилд зуучилж, хөдөлмөрийн зах зээлийн EJob програмд шивж бүртгэлжүүлсэн. Байнгын ажлын байр-17, түр ажлын байр 45 гарсан байна.	100%
25		2.4.4. Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих аймгийн дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	2021 - 2024			Дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх 5 зорилт 12 арга хэмжээний төлөвлөгөөг батлан хэрэгжүүлж ажилласан. Төлөвлөгөөний биелэлт-90%	90%
26		2.4.5. Зорилтот бүлгийн иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжинэ.	2021 - 2024	10.0 сая төгрөг		Ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, аж ахуй эрхлэгчдэд хөдөлмөр эрхлэх чиглэлээр бүлгийн болон ганцаарчилсан зөвлөгөөг 25 иргэнд өгч ажилласан. 2023 онд 2 ахмад настанд аймгийн ХХҮГ-аас тус бүр 5,0 сая	100%

						төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг олгож ажлын байрыг дэмжин ажилласан. /Д.Цэрэнпилжээ, Ж.Хоролгарав нарт/	
27		2.4.6. Гэр бүлийн тогтвортой байдлыг хангаж, гэр бүлийн гишүүдэд ээлтэй бодлого хэрэгжүүлж хүний хөгжил, хамгааллыг сайжруулна.	2021 - 2024	Санхүүжилтгүй	90%	Аймгийн ЗБХЗХГ-аас "Амар тайван гэр бүл" өдөрлөгийг зохион байгуулж явуулсан. Өдөрлөгөөр ЕБС-ийн сурагчдын дунд Үе тэнийн дээрэлхэлт, сайн дурын ажилзэсэг сэдвээр сургалт явуулсан. Гэр бүлийн модул сургалтын ЭМТ-ийн сургалтын танхимд явуулсан. Соёлын төвд бүх нийт иргэдэд мэдээлэл хүргэж, Эзэнгүй хоймор киног үзүүллээ. Хамтдаа шийдье сургаллтын хөдөөгийн 4 багт ГБХЗХГ-ын мэргэжилтнүүдийн хамт зохион байгуулж явууллаа.	100%
28		2.4.7. Иргэдэд эрүүл аж төрөх дадал хэвшилд сургах, ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох сургалтанд хамруулна.	2021 - 2024	ЭМТ-ийн сургалтын зардал	85%	Эмэгтэйчүүдийн дунд эрүүл жиндээ бооцоот уралдаан 2 дахь удаагаа явуулж байна. 1-р ээлжинд ЕБС-ийн багш ажилчид хамрагдлаа. 2-р ээлжинд бизнес эрхлэгч, төрийн албан хаагчид хамрагдаж байна. Энэ жилдээ эрүүл жиндээ сургалтыг иргэдэд тогтмол явуулж байна.	90%
29		2.4.8. Ахмад өндөр настангуудын чөлөөлт цагаа өнгөрүүлэх, үйлдвэрлэл үйл ажиллагаа явуулах байртай болгож "Ахмадаа ачилъя" хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	2021 - 2024			Сумын Ахмадын хороо сар бүр нийгийн идэвхи оролцоог дэмжин төрөл бүрийн уралдаан тэмцээн явуулж байна. Нумт харвааны баг тамирчид аймаг болон бүсийн чанартай тэмцээнд 7 удаа оролцож, Бөмбөгөр сумын 100 жилийн ойд 3-р байр, говийн сумдын бүсийн тэмцээнд 2-р байр эзэллээ. Ахмадын биеийн тамрыг дэмжих сарын аяны хүрээнд Шугаман бүжиг аймагт 2-р байр эзэлсэн. 7 хоног бүрийн Бямба гарагт спорт зааланд софт волейбол тоглож байна. Нумт харвааны зурхай, ширээний теннис, дартс зэрэг спортын төрлүүдийг хөгжүүлэхэд хэрэгсэлтэй болсон. Нийгмийн	100%

						ажилтнууд, ТББ-ынхан хамтран 8 удаагийн сургалт, зохион байгуулж давхардсан тоогоор 258 хүнг хамрагдсан байна. Софт, ширээний теннис, шагайн наадгай, дартс, шатар, даам, оюуны спорт тоглоом 51 удаагийн тэмцээн явуулж, ахмадууд 94% хамрагдсан байна. 2023.12.13-ны өдөр Суралцъя, хөгжье, оролцъё хамтдаа уриан доор зохион байгуулсан хүүхдийн чуулганы арга хэмжээг амжилттай зохион байгуулсан. Хавсралт : 2 зураг	
30	2.5. Соёлын салбарын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээгээр дамжуулан иргэдийг соён гэгээрүүлж, биет болон биет бус өвийн хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулж, өсвөр үе залуучуудад сурталчлан таниулах, соёлын	2.5.1. Сумын нийт ард иргэдийн дунд соёл урлаг, спортын нэгдсэн арга хэмжээнүүдийг зохион байгуулна.	2021 - 2024	хөрөнгө шаардахгүй		Нутгийн яруу найрагч М.Цэрэнтогтохын шүлгийг хэн сайн унших вэ,Жинст сумын унаган хүү МУСТА хөгжмийн зохиолч Пунцагдансангийн Буянжаргалын зохиолын “дууг хэн сайн дуулах вэ” дууны тэмцээн зохион.“СОЁЛЫН БҮТЭЭЛЧ САР” аяны хүрээнд “Бүжиглэх урлаг’’ тоглолт мөн Соёлын биет бус өвлөн уламжлагчдын дунд “Урлагын тоглолт ’’ зохион байгуулсан.	100%
31		2.5.2. Соёлын биет ба биет бус өв, түүх соёлын дурсгалын хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулах, ард иргэдэд сурталчилан таниулна.	2021 - 2024			Соёлын биет бус өвлөн уламжлагч Уламжилалт хос гар урлал ай савд Д.Түшинтулга, уламжилалт шагай харваа Х.Баттогтох, Монгол Хөөмэй Ц.Бат-аргамжаа,Үндэсний хөгжим С.Маам, Монгол цагаан идээ Г.Одончимэг нарын таван өвлөн уламжлагчийг шинээр бүртгэн анкетжуулан бүртгэлдээ авлаа. Соёлын биет бус өвлөн уламжлагч нийт 15 өвлөн уламжлагч байдаг .”Соёлын бүтээлч сар” аяны хүрээнд нийт өвлөн уламжлагчдын бүртгэл анкетыг шинэчилж бүртгэлжүүлэн бүсчилсэн сургалтанд хамруулсан. Соёлын бүтээлч сар буюу Монгол бахархалын өдрийг тохиолдуулан Таван багийн дунд зохион явуулсан “Монгол	100%

	салбарын хүний нөөцийг чадавхижуулах.					шагайн наадгай" шагайн тэмцээнд "Морь уралдуулах, шагай няслах, шагай шүүрэх "тэмцээнийг аврага малчдын дунд ЗДТГазартай хамтран зохион явуулсан. .Нийлбэр оноогоор "Хөнөг"баг 1-р байр,Уубулан 2-р байр,Хүйс 3-р байранд орж өргөмжлөл мөнгөн шагналаар шагнагдлаа. СОЁЛЫН БҮТЭЭЛЧ САР" аяны хүрээнд "БҮЖИГЛЭХ УРЛАГ'' тоглолт мөн Соёлын биет бус өвлөн уламжлагчдын дунд "УРЛАГ-ын тоглолт зохион явуулсан. Сумын түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалт газарт нүд үзэн үзлэг тооллого хийх ажлыг Соёлын төвийн даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч С.Батгэрэл даргаар ахлуулан 2 чиглэлд маршрут зураглалын дагуу явж 2 өдрийн турш тоолж бүртгэн гурвалсан гэрээ, фото зурагжуулалт хийж нийт 441км замыг туулж шатахууны зардлыг Соёлын төвийн шатахууны зардлаас шийдвэрлүүлж ажиллалаа. 1 дүгээр чиглэлд 7-н түүхэн дурсгалт газруудаар 186км зам; 2 дугаар чиглэлд 9-н түүхэн дурсгалт газруудаар 255км зам; Түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалт газарууд. Үүнд: 1. Бодь овоо 2. Бүлээний өврийн сүг зураг 3. Засмалын цулгуй хөшөө 4. Уубулангийн цулгуй хөшөө 5. Цагаан тээгийн цулгуй хөшөө 6. Бөө хүрэнгийн цулгуй хөшөө 7. Мааньтын цохио 8. Дашгай хадны сүг зураг 9. Бунхны овоо 10. Уушгийн арын цулгуй хөшөө гэх 16 ТСҮХДГ-ыг ойр нутаглах малчидтай	

						гэрээг байгуулж хамгаалтанд авсан.	
32		2.5.3. Урлаг соёлын чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлж ажиллана.	2021 - 2024			Соёлын төвийн дэргэдэх бүжгийн дугуйланд нийт 66 хүүхэд бүртэгүүлж 7 хонгийн Пүрэв,Баасан,Бямба,Ням гаригуудад тогтмол хичээллэж байна. Бүжгийн дугуйландаа Баллет,Монгол бүжиг, болон Европын цэнгээнт, Латин амирек бүжгүүдийг анхан шатнаас 66 хүүхдэд заан сургаж, мөн морин хуур, уртын дууны дугуйлан 22 хүүхэд суралцаж байна	100%
33		2.5.4. Иргэдийн ном унших дадал хэвшлийг нэмэгдүүлж сумын номын сангийн үйл ажиллагааг сайжруулна.	2021 - 2024	324,000 мян төгрөг		Манай номын сан нь нийт 5307ширхэг номтой LUB4 цахим программд 100%шивэлтэнд орж шинээр 246 уншигч бүртгүүлж байнгын 203 ирэгсэд нийт 449 үйлчлүүлэгчидэд 512 номоор үйлчилсэн байна. Жинст нийтийн номын сан" нээж цахим номын сантэй болсоноор нийт уншигчид 1420 гаруй болж уншигчидын тоо нэмэгдсэн байна. Нутгийн яруу найрагч М.Цэрэнтогтохын "шүлгийн түүвэр" ном 324 000 төгрөгний үнэ бүхий 3-ширхэг номоор фондын баяжилт хийсэн.	100%
34		2.5.5. Соёл урлагийн салбарыг мэргэжлийн боловсон хүчнээр хангаж, тэдний ур чадварыг дээшлүүлнэ.	2021 - 2024			"Соёлын ажилтаныг чадавхжуулах сургалт , Соёлын сэргэлт-2023,Соёлын бүтээлч сар "аяны хүрээнд СУИС-ийн Соёлын сургуультай хамтран зохион байгуулсан номын санчдын чадавхжуулах сургалт,Хөгжмийн багш,Бүжгийн багш, Өвийн ажилтан,нярав нягтлан дарга нарын сургалтанд бүрэн хамрагдсан.	100%
35		2.5.6. Түүх соёлын өвийг сүйтгэж байгаа хууль бус үйл ажиллагаатай хатуу тэмцэж, хариуцлагыг чангатгаж Соёлын өвийг хадгалан хамгаалж, өвлүүлэн,	2021 - 2024			Байгалийн гамшиг, аюулт үзэгдэл зэрэг давагдашгүй хүчин зүйл болон бусад шалтгааны улмаас соёлын өвд учирсан хохирлыг бууруулах, авран хамгаалах зэрэг сургалтыг ТСҮХДГ-ыг хариуцагч нартаа хийж гарын авлага боршуур тараасан. Соёлын биет	100%

		баяжуулан хөгжүүлж буй соёлын биет бус өв тээгч нарыг урамшуулах тогтолцоог бүрдүүлнэ.				бус өвлөн уламжлагч нийт 15 өвлөн уламжлагч байдаг .”Соёлын бүтээлч сар” аяны хүрээнд нийт өвлөн уламжлагчдын бүртгэл анкетыг шинэчилж бүртгэлжүүлэн бүсчилсэн сургалтанд хамруулсан. ТСҮХДГ-ыг гэрээгээр хариуцагч 16 –н малчин өрхүүдэд урамжуулал болгож гарын бэлэг соёлын төвөөр үнэ төлбөргүй үйлчилүүлэх эрхийн бичгээр шагнаж урамшууллаа.	
36		2.5.7. Хоёр жилд 1 удаа соёл урлагийн өдрүүдийг суманд зохион байгуулж ардын авъяастнуудыг нийтэд сурталчилж, алдаршуулна.	2021 - 2024			“Бүжиглэх урлаг’’ тоглолт мөн Соёлын биет бус өвлөн уламжлагчдын дунд “Урлагын тоглолт ’’ зохион явуулсан. Эрдэнэт сүргийн эзэд – 1000 чуулганд оролцож Уртын дуу, Ардын богино дуу, Харилцаа дуу, Домог, шог хошин яриа, элэглэл онигоо, Ардын бүжиг бий биелгээ, Ардын хөгжим, Исгэрээ, тагнай ташилт, хөөмий, хоолойн лимбэ /өгүүлэхийн эрхтний шүтэлцээт урлаг/ Аман аялгуу, цол мялаалга, аялгуут үгс, аялгуут үлгэр /аман уламжлалын илэрхийлэл/ Ерөөл магтаал Хөдөлмөр зан үйлийн холбогдолтой уриа дуудлага зэрэг нийт 11 төрлөөр авьяас билгээ уралдуулан оролцсон.	100%
37		2.5.8. Соёл урлагийн байгууллагын үйл ажиллагааг хөдөөд чиглүүлж, шаардлагатай тоног төхөөрөмж хувцас хэрэглэлээр хангана.	2021 - 2024			хөдөөд чиглүүлж, шаардлагатай тоног төхөөрөмж хувцас хэрэгсэлтэй болоогүй.	50%
38	2.6. Гэр бүлийн тогтвортой байдлыг хангаж, гэр	2.6.1. Гэр бүлийн боловсролыг бүх насны хүмүүст амьдралын мөчлөг, насны онцлогт тохирсон байдлаар олгоно.	2021 - 2024		90%	Гэр бүлийнболовсрол олгох 3 удаагийн сургалтыг 2 сэдвээр явуулж, 157 хүн хамрагдсан. Аймгийн Гэр бүл хүүхэд залуучуудын хөгжлийн газартай “Хамтдаа шийдье” гэр айлчилал сургалтыг ажлын хэсэг	100%

	бүлийн гишүүдэд ээлтэй бодлого хэрэгжүүлж, хүний хөгжил, хамгааллыг сайжруулна.					гарган зохион байгууллаа.	
39		2.6.2. “Иргэний андгай өргөх” танхимтай болж шинээр гэрлэгсэд болон шинээр иргэний үнэмлэх гардаж буй иргэдэд хүндэтгэл үзүүлэх, гэр бүлд чиглэсэн сургалт сурталчилгаа явуулах.	2021 - 2024	санхүүжил тгүй		Шинээр гэр бүл болсон, иргэний үнэмлэх авсан иргэдэд иргэний үнэмлэх, гэрлэлтийн гэрчилгээг албан ёсоор гардуулан өгч хэвшсэн.	70%
40		2.6.3. Залуучуудын сэтгэл зүй, хөгжил, эрүүл мэнд, боловсрол, хөдөлмөр эрхлэлт, нийгмийн оролцоог дэмжсэн хөтөлбөрт арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	2021 - 2024	санхүүжил тгүй	95%	Залуучуудын хөгжлийг дэмжих салбар зөвлөлийг Засаг даргын захирамжаар байгуулан ажиллаж байна. Хөнгөлттэй нөхцлөөр их дээд сургуульд 1 оюутан суралцаж байна. Төрийн байгууллагуудад орон нутгаас 2 хүн шинээр ажилд томилогдсон байна. Санхүүжигдсэн хөтөлбөр байхгүй.	100%
41		2.6.4. Хүүхдийн хөдөлмөр зуслан байгуулж, хүүхдийг монгол ахуйд сургана.	2021 - 2024	санхүүжил тгүй		Сумын нийт өрхийн 73% нь малчин, мал бүхий өрх байна. Хүүхдийг хөдөлмөрт сургах, монгол уламжлалт аргаар өсгөхөд давуу тал болж байгаа юм. Хөдөлмөр зуслан ажиллуулах нөхцөл, санхүү тусгагдаагүй. Өвгөнжаргалант зусланд амрахаар 5 хүүхэд бүртгүүлсэн байна.	50%
42		2.6.5. Угийн бичиг хөтлөлтийг үргэлжлүүлж, өрх бүр угийн бичиг хөтөлж, хүүхэд, залуучуудад түгээн дэлгэрүүлсэн байна.	2021 - 2024		80%	Угийн бичиг хөтлөх сургалт арга зүй, нөлөөллийн ажлыг 2022 онд сумын хэмжээнд 10 удаа зохион байгуулж давхардсан тоогоор 800 орчим иргэн хамрагдсан. Үүний үр дүнд айл өрхүүд угийн бичиг бичиж эхэлсэн ба 2022 оны 11 сард тайлан үзэсгэлэн гаргаж 38 овог буюу ойролцоогоор 400 орчим өрх угийн бичгээ танилцуулсан. 2023 онд өмнөх онд бичиж эхэлсэн угийн бичгээ үргэлжлүүлэн бичиж байна.	90%
43		2.6.6. Сум орныхоо нэр	2021 - 2024	1.0сая	100%	Сум орон нутгийнхаа нэрийг гаргаж урамтай	100%

		хүндийг аймаг, улсад гаргаж байгаа залуучуудыг дэмжиж ажиллах, шагнаж урамшуулна.		төгрөг		сайн барилдаж байгаа хүйс 2 дугаар багийн харъяат сумын манлай заан Б.Бат-Эрдэнэд 1 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн.	
44		2.6.7. Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн чанар, аюулгүй байдалд хяналт тавьж, сумын эмийн эргэлтийн сангийн үйл ажиллагааг сайжруулж, үнийн өсөлтийг тогтвортой байлгана.	2021 - 2024	56.0 сая	90%	Сумын "Бадамлан асах жаргал" ХХК-ны эмийн эрэлтийн сангаас хагас жилийн байдлаар 218 нэр төрлийн 56 сая төгрөгний эм, эмнэлгийн худалдан авч ард иргэдэд үйлчилгээ үзүүлсэн байна хянгалт шалгалтын явцад гарсан зөрчилгүй. Хяналт шалгалтын 3 удаа зохион байгуулаад байна. Одоогоор эмийн нөөцийн хангалт 100%-тай байна.	100%
45		2.6.8. Сумын хамтарсан багийн үйл ажиллагааг эрчимжүүлж гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлж ажиллана.	2021 - 2024		90%	Хамтарсан багийн төлөвлөгөөний биелэлт 94,2% тай биелэгдсэн. Сумдын бүсийн сургалтанд 100% хамрагдсан. Хамтарсан багийн ур чадварын тэмцээнд 2-р байр эзэлсэн амжилтыг үзүүлсэн. Аймгийн ГХУСАЗСЗ-өөс 300.000 төгрөгөөр дэмжигдсэн. Кейс дээр ажилласан зардал 552,000 төгрөгийн нэхэмжилж авсан. Аймгийн ГБХЗХГ-аас 2 удаа хамтарсан багт хяналт үнэлгээ хийж, арга зүйн зөвлөгөө авсан.	100%
46		2.6.9. Иргэдийн бичиг баримтын хадгалалт, хамгаалалтыг сайжруулах, бичиг баримтын үзлэг явуулах.	2021 - 2024		95%	Бичиг баримтын хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулах зөрчилтэй иргэдийн зөрчлийг арилгах зорилгоор 2023 оны 10дүгээр сарын01-с 2023 оны 11дүгээр сарын 30-ны хооронд багуудын хурал, цахим сүлжээ, иргэдтэй утасаар ярьж Багийн засаг дарга нартай хамтран бичиг баримтын үзлэг явууллаа . 491өрхийн 2170 иргэн хамрагдснаас 41 иргэн хаяж гээгдүүлэх, 25-45 насны сунгалт хэтрэх гэмтээх зэрэг зөрчилтэй байна. 26 иргэний зөрчлийг арилгасан.О У-н шилжилт хөдөлгөөний цахим бүртгэл төслөөс зоридтот	100%

						бүлгийн 4 иргэний үнэмлэхний төлбөрийг төлж гэрчилгээ олгосон байна	
47		2.6.10. Сумын хүүхдийн зөвлөлийн ажлыг эрчимжүүлнэ.	2021 - 2024		80%	Хүүхдийн төлөө зөвлөлийн ажлыг эрчимжүүлж Хүүхдээ сонсох өдрийг сар бүр зохион байгуулж хүүхдүүдийнхээ санал хүсэлтийг шийдвэрлэж 6 төрлийн бүтээлч ажлыг хийсэн.	95%
3. Гурав.Эдийн засгийн бодлого							
48	3.1. Санхүү эдийн засгийн хүндрэлийг тооцож, эдийн засгийг тогтвортой байлгахад анхаарах.	3.1.1. Татварын хууль тогтоомжийг сурталчилан хэрэгжилтэд хяналт тавих, улс орон нутгийн төсвийн орлогыг татварын нэр төрөл бүрээр жигд хангаж биелүүлнэ.	2021 - 2024		90%	Улсын төсвийн татварын орлогын төлөвлөгөө 5 сарын 31-ны байдлаар нийт Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татварт 950.0 мянган төгрөг, агаар бохирдлын төлбөр 610,5 мянган төгрөг төсөвт орсон. Орон нутгийн төсвийн татварын орлогын төлөвлөгөө нь 5 сарын 31-ны байдлаар 76200,0 мянган төгрөг орохоос 86969,0 мянган төгрөг орж 114,1 хувиар биелэсэн байна. Орон нутгийн төсөвт орох 11 төрлийн татварын орлогоос 9 төрлийн орлого нь 100-аас дээш хувиар биелэсэн. Улсын тэмдэгтийн хураамжийн орлогын төлөвлөний хуваарийг тавихдаа ан агнасны тэмдэгтийн хураамж 10000,0 мянган төгрөгийн орлогыг сар бүрийн хуваарь дээр тавьж өгсөн нь биелэх боломжгүй байна. Газрын төлбөрийн орлого тасарсан шалтгаан нь тус суманд Ингэний фермер байгуулах зорилгоор 40 га газар Тамгын газрын нэр дээр олгосон. Энэ газрыг авсан аж ахуй нэгж нь газрын төлбөрөө төлөхгүй үйл ажиллагаа эхлээгүй ямар ч санхүү төсөв байхгүй гэсэн тайлбар хэлээд газрын төлбөрөө төлөхгүй байгаа нь хүндрэл үүсгэж байна.	100%
49		3.1.2. Татвар төлөгчдийн	2021 - 2024			Галт зэвсгийн судалгаан дээр ажиллаж нэр	85%

		бүртгэл мэдээллийн зөрүүг арилган бүртгэлд хамрагдаагүй татвар төлөгчдийг бүрэн хамруулна.				давхардсан, харъяалал андуурагдсан, шилжсэн, зарсан зэрэг 9 галт зэвсэг эзэмшигчийн хасалтыг хийлгэхээр аймгийн Цагдаагийн хэлтэсд хүргүүлсэн болно. Зам Тээврийн Хөгжлийн сайд, Сангийн сайдын хамтарсан 2023 оны 03р сарын 03ны өдрийн А/57/48 тоот тушаал, Аймгийн Засаг Даргын 2023 оны 03-р сарын 27 ны өдрийн А/157 тоот захирамжийг тус тус үндэслэн Сумын Засаг даргын 2023 оны 04 -р сарын 21-ны өдрийн А/54 тоот захирамжаар Тээврийн хэрэгслийн шинэчилсэн бүртгэл, үзлэг тооллогыг зохион байгуулах ажлын хэсгийг томилж 2023 оны 04-р сарын 01-нээс 2023 оны 04-р сарын 25 ныг хүртэлх хугацаанд сумын хэмжээнд тээврийн хэрэгслийн тооллогын ажлыг зохион байгуулж ажиллалаа. Манай сумын хэмжээнд сүүлийн 1-4 жилийн хугацаанд техникийн хяналтын үзлэгт ороогүй, татвар төлөөгүй 223 тээврийн хэрэгсэл уг тооллогод хамрагдахаас 222 тээврийн хэрэгсэл хамрагдсан. Сумын цагдаатай хамтран 2 иргэний галт зэвсгийг илрүүлж цагдаад бүртгүүлэн албан татварыг төлүүлсэн. Мөн хил дээр машин барьж орлого олсон 3 иргэний ибаримтыг бүртгэж 150.0 мянган төгрөг, орон нутгийн хөгжлийн сангаар ажил гүйцэтгэсэн 2 иргэнээс 1800.0 мянган төгрөгийг төсөвт оруулсан.	
50		3.1.3. Мэдээ, мэдээллийн ил тод байдлыг хангаж, шилэн дансны болон худалдан авах ажиллагааны цахим хэрэглээг иргэдэд сурталчлан таниулж,	2021 - 2024	хөрөнгө шаардахгүй		Сумд бүртгэлтэй ААН 22, Хоршоо 7 байна. 2024.01.01 ээс шинэ тайлангийн системтэй болж байгаатай холбоотой 22 ААН-ийн 7 хоршооны бүртгэл тохиргоог шинэчлэн хийж баталгаажуулан хоршоонд нээлтийн тайлан хүсэлт илгээн шивж ажилласан. Он гараад	100%

		“Тунгалаг санхүү” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.				тайланг 100% шивүүлэх төлөвлөгөөтэй ажиллаж байна. Ил тод байдал бүрэн цахимжсан	
51		3.1.4. Байгууллагуудын санхүүгийн сахилга батыг сайжруулж, ажилчдыг чадавхижуулан стандартын шаардлагад нийцсэн тоног төхөөрөмжөөр хангана.	2021 - 2024		90%	Хөдөө аж ахуй тасаг, Бичиг хэргийн ажилтан, Төсөв төрийн сангийн мэргэжилтэн, Татварын байцаагч, Улсын бүртгэгч, Байгаль орчины хяналтын улсын байцаагч нарт компьютер техник хэрэгсэлээр бүрэн хангасан.	100%
52		3.1.5. Төрийн өмчийн барилга байгууламж, эд хөрөнгө, техник, тоног төхөөрөмжийн хадгалалт, хамгаалалт, ашиглалтыг сайжруулан хяналт тавина.	2021 - 2024	Санхүүжилтгүй	85%	Төсөвт байгууллагуудын эд хөрөнгийн тооллого хийгдсэн тухай сумын өмч хамгаалах зөвлөл тайланг авч хянан актлах хөрөнгийн жагсаалтаар гарган сумын ИТХ-аар орулж зохих шийдвэрийг гаргуулан ажиллаж байна.	90%
53		3.1.6. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай төсөл хөтөлбөрүүдийг судалж гадаад харилцааг идэвхижүүлэн оновчтой хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэхэд анхаарч ажиллана.	2021 - 2024			Хэрэгжээгүй	30%
54		3.1.7. Төсөвт байгууллагуудын дансанд бүртгэлтэй тээврийн хэрэгсэлийн ашиглалт хамгаалалттай холбоотой зөрчлийг арилгана.	2021 - 2024	санхүүжилтгүй		Тээврийн хэрэгслийн зөрчилгүй болсон	100%
55		3.1.8. Бүртгэлээр тавих хяналтыг нэмэгдүүлэх, Өмч хөрөнгийн ашиглалт	2021 - 2024	санхүүжилтгүй		Аймгийн засаг даргын А/683-р захирамжийн хэрэгжилтийг хanган ажиллаж байна.	70%

		хамгаалалтыг сайжруулж, коджуулна.					
56		3.1.9. Төрийн байгууллагуудын автомашины парк шинэчлэлтийг хийх. Эрүүл хөрс-Эрүүл хүнс	2021 - 2024	санхүүжилтгүй		хэрэгжээгүй	30%
57	3.2. Газар тариалангийн салбарын үйл ажилагааг дэмжиж, тариалалт, ургац хураалтыг нэмэгдүүлнэ.	3.2.1. Төмс хүнсний ногоо, жимс жимсгэнэ хөтөлбөрийн хүрээнд хийгдсэн ажлын үр дүнг тооцох.	2021 - 2024			70%-тай хэрэгжсэн	70%
58		3.2.2. Газар тариалан эрхлэгчдийг дэмжих, шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангах, хүлэмж, зоорь нэмэгдүүлэхэд зээлийн бодлогоор дэмжнэ.	2021 - 2024			Сум хөгжүүлэх сангийн хөрөнгийг иргэнд олгохгүй аж ахуйн нэгжид олгох журамтай болсоноос уг заалт хэрэгжих боломжгүй	30%
59		3.2.3. Стандартын шаардлага хангасан зоорь, агуулах ашиглалтанд оруулна.	2021 - 2024			2 тн-н багтаамжтай зоор дээврээсээ нурсан тул сэргээн засварлах шаардлагтай.	30%
60		3.2.4. Бэлчээр ашиглалтыг зөв зохион байгуулж, малын тэжээлийн ургамал тариална.	2021 - 2024			Сумын хэмжээнд 11 БАХ өвөлжөө, хаваржаа, зуслан намаржааны бэлчээр ашиглалтын зураглал гаргаж бэлчээр өнжөөх сэлгэх төлөвлөгөөтэй үйл ажиллагаа явуулж байна. 1 га газар тэжээл ургамалын тариалалт хийсэн.	90%
61		3.2.5. Худаг уст цэг гаргах, шаардлагатай цэгүүдэд уст цэгийн хайгуул хийх.	2021 - 2024	10 сая		Уст цэгийн хайгуул хийлгэх цэг тогтоох зорилгоор 10 сая төгрөг батлуулсан.	70%
62	3.3. Үйлдвэржилтийн	3.3.1. Үйлдвэржилтийн бодлоготой уялдуулж орон нутгийн чиглэлийг	2021 - 2024			Хоршоо хөгжүүлэх сангаас зээл олгох шинэчилсэн журмын дагуу зээл олгохоор	70%

	бодлогын судалгаан дээр үндэслэн сумын үйлдвэржилтийн бодлогыг тодорхойлж зах зээлийг судлах, цаашид эдийн засгийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлэх.	тодорхойлж хоршоо, нөхөрлөлд зээл олгож ажлын байрыг нэмэгдүүлнэ.				зээлийн хороо төсөл хүлээн авч байна. Урд олгосон зээлийн эргэн төлөлт, санхүүжилт дутагдалтай байгаа учир хүлээгдэж байна	
63		3.3.2. Арьс шир, нэхий боловсруулах анхан шатны цехийн үйл ажиллагааг сайжруулан ажиллуулна.	2021 - 2024		Тоног төхөөрөмжтэй болсон	Арьс нэхий боловсруулах 2 төрлийн тоног төхөөрөмжийг худалтан авсан.07 дугаар сараас ажиллаж эхэлсэн.	85%
64		3.3.3. Хог хаягдлыг боловруулах жижиг цех байгуулна.	2021 - 2024			Хөрөнгийн асуудал шийдэгдээгүй хугацаа хойшилсон	30%
65	3.4. Мал эмнэлгийн үйлчилгээг сайжруулж, малын чанар ашиг шимийг дээшлүүлэх	3.4.1. Малын халдварт, гоц халдварт, шимэгчтэх өвчинтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх, мал сүргийг эрүүлжүүлэх, үйл ажиллагааг хэрэгжүүлж эрүүл бүс статусаа бататгана.	2021 - 2024			Гоц халдварт шүлхий өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэжээнд 1199 тоо толгой үхэр сүргийг хамруулан ажиллаад байна. Шимэгчттэх өвчнөөс урьчилан сэргийлэх арга хэмжээнд давхардсан тоогоор 174376 тоо толгой мал сүргийг хамруулахаар ИТХурлаар батлуулан цахим системд төлвөлгөөг байршуулан сумын хэмжээнд давхардсан тоогоор 143651 тоо толгой мал сүргийг Малын халдварт, гоц халдварт, шимэгчтэх өвчинтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалт, угаалга туулгалтад мал сүргийг хамруулан ажиллаж холбогдох газар тайлан мэдээг хүргүүлэн ажилласан. Хавсралт : 1 зураг	100%
66		3.4.2. Малын шилжилт	2021 - 2024			2023 мал эмнэлгийн цахим системийн мөрдөн	100%

		хөдөлгөөн болон малын гаралтай бүтээгдэхүүнд тавих хяналтыг сайжруулна.				мөшгих тогтолцоогоор бүх амьд малын шилжил хөдөлгөөн болон малын гаралтай түүхий эд бүтээгдэхүүнд цаг тухай бүх хяналтыг тавин ажиллаж байна.	
67		3.4.3. Мал эмнэлгийн бэлэн байдлыг хангах, шаардлагатай эм бэлдмэлийн нөөц бүрдүүлнэ.	2021 - 2024			2023 онд мал эмнэлгийн нэг үйлчилгээний нэгжийг шинээр байгуулан малчдад шаардлагтай эм бэлдмэлээр тогтмол үйлчилж байна.	90%
68		3.4.4. Мал эмнэлгийн аж ахуйн нэгжийн үйлчилгээнд хяналт тавьж чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлэх	2021 - 2024			2023 онд мал эмнэлгийн үйлчилгээ үзүүлсэн аж ахуйн нэгжүүдэд стандарт хуудсын дагуу үнэлгээг өгч аймгийн мал эмнэлгийн газар хүргүүлэн ажиллсан. Багийн иргэдийн санлыг үндэслэн нэг үйлчилгээний нэгжийн дахраажуулалтын захиалгыг цуцласан. Мөн нэг мал эмнэлгийн үйлчилгээний нэгжийг шинээр байгуулан малчидад мал эмнэлгийн үйлчгээг графикт хугацаанд хийж гүйцэтгэж байна.	100%
69		3.4.5. Малын паразит болон бусад өвчлөлөөс сэргийлэх угаалгын стандартын ванныг нэмэгдүүлэх.	2021 - 2024			Сумын хэмжээнд празиттах өвчнөөс уридчилан сэргийлэх зорилгоор 2-р багт мал эмнэлгийн угаалгын ванныг шинээр байрьж байгуулан ашиглаж байна.	90%
70	3.5. Тогтвортой хөдөө аж ахуй	3.5.1. Малын чанар, ашиг шимийг сайжруулах малын тоог чанарт шилжүүлж “ “Монгол малчин” үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	2021 - 2024		Говь” ХХК-н шугамаар “Идрэн залаа жинст”-н 61 цагаан ухна авч ямаан сүргийг ноолуурын чиглэлээр сайжруулж байна	Малын чанар сайжруулах цөм сүрэг Бий болгох зорилгоор “Идрэн залаа жинст”-ийн 40 зусаг ямаа хулалдан авсан мөн “Говь” ХХК-н шугамаар “Идрэн залаа жинст”-н 61 цагаан ухна авч ямаан сүргийг ноолуурын чиглэлээр сайжруулж Бодь мөнгөн сүрэг” үржлийн аж ахуйн нэгж хариуцан ажилд ашиглаж байна.	100%
71		3.5.2. Бэлчээр ашиглалт хамгаалалтыг сайжруулж,	2021 - 2024		Бэлчээрийн усан хангамж	Малын тоо толгой албан татвараас гүн өрмийн худаг гаргахад 20 сая, гар худаг засварлахад 20	90%

		өнжөөж чөлөөлөх, усжуулах, бэлчээрийн хортон мэргэчтэй тэмцэх ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулна.			схйжмрч,талхлагдал багасна	сая, уст цэгийн хайгуул хийлгэхэд 10 сая төгрөг батлуулсан. Үлийн цагаан огтоны илэрц байхгүй.	
72		3.5.4. Сумын аюулгүй нөөцийн өвс тэжээлийг жил бүр зохих түвшинд бэлтгэнэ.	2021 - 2024	20.0 сая	80%	Аюулгүйн нөөц бүрдүүлэхэд малын тоо толгойн албан татвараас 20 сая төгрөг батлуулж.нөөцийн өвсийг авсан.	95%
73		3.5.5. Орон нутагт хадлангийн талбайг усжуулж, хайс хамгаалалтыг хийнэ.	2021 - 2024			Судалгаа хийгдэж байна.	30%
74		3.5.6. Малчин өрхүүдийн малын им тамгийг бүртгэлжүүлж албан ёсны сударгаатай болно.	2021 - 2024			Судалгаа хийгдэж байна.	30%
75		3.5.7. Шилмэл хээлтүүлэгчийн тоог нэмэгдүүлнэ.	2021 - 2024	20 сая	Шилмэл хээлтүүлэгчийн тоо нэмэгдсэн	Ямаан сүргийг ноолуурын чиглэлээр сайжруулах зорилгоор Идрэн залаа жинст”-н 61 ухна худалдаж авсан.Улсын төсвийн хөрөнгөөр Сэлэнгэ үүлдрийн охин бяруу 10,бухан бяруу 2-ийг авч сайжруулагчаар ашиглаж эхэллээ.	100%
4. Дөрөв.Байгаль орчин, ногоон хөгжил, газрын харилцааны бодлогын хүрээнд:							
76	4.1. Байгаль орчныг хамгаалах байгальд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, байгаль	4.1.1. Хөрсний үржил шим, чийгийг хамгаалж, газрын доройтол, хөрсний бохирдол, цөлжилтөөс урьдчилан сэргийлнэ.	2021 - 2024		80%	Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн “Бүх нийтээр мод тарих үндэсний өдөр зарлах тухай” 63 дугаар зарлиг, “Тэрбум мод” тарих үндэсний хөдөлгөөн өрнүүлэх тухай 58 дугаар зарлиг, хаврын улиралд мод тарих ажлыг зохион байгуулах тухай аймгийн Засаг даргын 2023 оны А/252 дугаар захирамжийн хэрэгжилтийг хангах зорилгоор “Тэрбум мод” үндэний хөдөлгөөний хүрээнд мод тарих ажлыг зохион байгуулах тухай сумын Засаг даргын 2023 оны А/66	95%

	орчны бодлогыг төлөвлөн хэрэгжүүлнэ.					дугаар захирамжаар ажлын хэсэг байгуулан доорх ажлуудыг зохион байгуулан ажилалаа.	
77		4.1.2. Байгаль орчны хууль тогтоомжийг олон нийтэд сурталчилан таниулж стандарт хэм хэмжээг мөрдүүлнэ.	2021 - 2024		90%	Усны тухай хууль, Ойн тухай хууль, Амьтны тухай хууль, Хог хаягдлын тухай хууль, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль зэрэг байгаль орчны багц хуулиудын холбогдох заалтуудаар багуудын групп фэйсбүүк ашиглан цахимаар 650 иргэнд мэдээлэл хүргэн 100 ш гарын авлага бэлтгэн тараасан. - "Дэлхийн усны өдөр"-өөр ""Өөрчлөлтийг хурдасгая" уриан дор зохион байгуулагдаж Насан туршийн боловсролын багш, байгаль хамгаалагч нар, нийгмийн эрүүл мэндийн ажилтан нартай хамтран эко клубийн сурагчид төрийн албан хаагчдад нийт 150 гаруй иргэдэд нөлөөллийн арга хэмжээ авч ажиллалаа.	100%
78		4.1.3. "Хоггүй Жинст" аяныг зохион байгуулж хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө боловсруулж, хэрэгжүүлэх хог хаягдлыг дахин боловсруулалтын үйлдвэрлэлийг дэмжиж хөгжүүлнэ.	2021 - 2024		70%	Хог хаягдлын тухай хууль, Монголд зочлох жил болгон зарласантай холбогдуулан "Эрүүл аюулгүй-Цэвэр орчин" бүрдүүлэх арга хэмжээний тухай Байгаль орчин, аялал жуулчлалын Сайдын 2023 оны 02 дугаар албан даалгавар, "Эрүүл аюулгүй-Цэвэр орчин" бүрдүүлэх тухай аймгийн Засаг даргын 2023 оны 02 дугаар албан даалгавар, "Эрүүл аюулгүй-Цэвэр орчин аян" зохион байгуулах тухай сумын Засаг даргын 2022 оны А/40 дүгээр захирамжийн хэрэгжилтийг хanган ажиллалаа.	80%

79		4.1.4. Орон нутаг өөрийн нөөцөд тулгуурлан сумын төвийн ногоон байгууламжийн талбайг нэмэгдүүлнэ.	2021 - 2024	25.305,000	90%	Санхүүжилтыг орон нутгийн хөгжлийн сангаас 5.0 сая төгрөг, иргэд хувиараа 515.0 мянган төгрөг, Бодь 5 дугаар баг “Уралдья” аяны хүрээнд зарласан уралдаан түрүүлж шагналын 1,0 сая төгрөг хандивлаж 500 ширхэг хайлаас авч хүүхдийн тоглоомын талбайд тарьж -Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөнд нэгдлээ. Санхүүжилт :Цэцэрлэгч нарт—6.250.000, Байгалиа дээдлье ХХК тарьц,суулгац—1.700.000, иргэн Балжинням---15.800.000, Хүүхдийн тоглоомын талбайд 500ш хайлаас-1.000.000\нэг сая\ иргэдээс -555.000 Нийт- 25.305.000	100%
80		4.1.5. Булгийн эхийг хамгаалах ундаргыг сэргээх ажлыг иргэд, малчид, нөхөрлөлийн оролцоотойгоор хийж хэрэгжүүлнэ.	2021 - 2024			Хэрэгжих шатандаа хөрөнгө мөнгөтэй холбоотой	30%
81		4.1.6. Зэрлэг амьтадыг хамгаалах, өвс тэжээлийн хомсдлоос урьдчилан сэргийлэх, амьдрах орчныг сайжруулах чиглэлээр зэрлэг амьтны байршил бүхий газруудад биотехникийн арга хэмжээ авна.	2021 - 2024	3.999,900 төгрөг	90%	Сумын Засаг даргын 2023 оны А/30 дугаар захирамжаар томилогдсон ажлын хэсэг “Хавцгайт” ангийн бүс нутагт 1,5 тн хужир Хөнөгийн хоолойгоос жолооч О.Батдоржоор татуулан 50х4500=225000 төгрөгний түлш зарцуулсан байна.. Цаг хүндэрвэл 12 дугаар сард 50 боодол өвс ӨнөрбаянБогд ХХК-наас гэрээний дагуу авахаар төлөвлөж байна.	100%

						Биотехникийн арга хэмжээ авах зардалд 2.450,000 төгрөгний зардал гаргасан байна Агнуурын бүс нутагт болон байгаль орчны мэргэжилтнүүд ан амьтны судалгаа шинжилгэний ажил, ан амьтны тоо толгой, байршил тогтоооход ашиглах зорилгоор нэн шаардлагатай камер, компьютер худалдан авахад зориулж 3.999.900 төгрөгний асуудлыг шийдвэрлэж ажиллах боломжоор хангалаа.	
82		4.1.7. Байгаль орчны эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлын хяналтыг сайжруулна.	2021 - 2024		90%	Мухарын Цагаан сайрын ойролцоо нутаглаж буй 12 өрхөөр Улсын тусгай хамгаалалттай газрын байгаль хамгаалагч, идэвхтэн байгаль хамгаалагч нартай хамтран Эрүүгийн хуулийн 24 дүгээр бүлгийн 24.2.1, 24.2.2 дэх заалтууд болон бусад хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг, Зөрчлийн тухай хуулийн Долдугаар бүлгийн 7.10.1, 7.11.7.1 дэх заалт Байгаль орчин, амьтан, ургамлыг хамгаалах журмын эсрэг зөрчил гарахаас урьдчилан сэргийлж мөн тус хуулийн эрх зүйн мэдлэг дутмагаас хүрээлэн буй орчны эсрэг гэмт хэрэг, зөрчилд өртөх эрсдэл өндөр байгаа учраас Ашигт малтмалын тухай, Эрүүгийн хуулийн холбогдох заалтаар мэдээлэл хийж хууль бусаар алт олборлосон болон олборлохыг завдсан мэдээллийг холбогдох албан тушаалтанд цаг алдалгүй хүргүүлж байх талаар танилцуулж явлаа. Мөн сумын вэбсайт, фэйсбүүк групп чатуудад эрүүгийн хууль, Зөрчлийн тухай хуулиудын холбогдох заалтуудаар мэдээлэл бэлтгэн	100%

						байршууллаа. Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зохицуулах зөвлөлтэй хамтран эрсдэл бүхий газарт хууль бусаар ашигт малтмал олборлож болзошгүй 9 иргэний судалгааг гарган биечлэн уулзаж хуулийн талаар танилцуулж мэдээ мэдээлэл хийлээ. Мухарын Цагаан сайрын Хүрэн хүүш, Дунд Сайр гэх газруудаар Тусгай хамгаалалттай газрын байгаль хамгаалагчтай хууль бус алдт олборлолтоос урьдчилан сэргийлэх хяналт шалгалтыг 2 удаа зохион байгууллаа. Шалгалтаар ямар нэгэн зөрчил илрээгүй байна. Идэвхтэн байгаль хамгаалагч Ц.Баасангарав, Ж.Эрдэнэтуяа нартай хамтран ажиллах талаар гэрээ байгуулан хууль эрх зүйн зөвлөгөө зөвлөмж өгч ажиллалаа.	
83		4.1.8. Ундны ус хангамжийн эх үүсвэрийн эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийн хэрэгжилтийг сайжруулна.	2021 - 2024	160,200 төгрөг	90%	2023 оны 1,2,3 дугаар улирлын усны шинжилгээнд сумын Хүүхдийн цэцэрлэг, Ерөнхий боловсролын сургууль,Дотуур байрын ус хадгалах сав, цэвэр ус түгээж буй төхөөрөмжнөөс усны дээж, сумын төвийн усан хангамжийн төв худгийн ус хадгалах ёмкосноос усны дээж, “Бэст хонгор”ын уурын зуухны худгаас дээж тус тус авч аймгийн Стандарт хэмжил зүйн газрын хими, нян судлалын лабораторит хүргүүлэн шинжилгээнд хамруулсан болно. Хими нян судлалын шинжилгээний сорилттын дүнгээр эдгээр газруудаас авсан ус нь Монгол Улсын ундны ус, Эрүүл хүйн шаардлага , түүнд тавих хяналт MNS900:2018 стандартын хими	100%

84						нян судлалын аюулгүйн үзүүлэлтийн шаардлагыг хангасан гэсэн дүгнэлт гарсан байна. Усны шинжилгээний төлбөрийг сургууль, цэцэрлэгийн төсвөөс 85500 төгрөг, Засаг даргын нөөц хөрөнгөнөөс 74700 төгрөг гаргаж шинжилгээнд хамруулснаар сумын хүн ам, сургууль цэцэрлэгийн хүүхдүүд эрүүл аюулгүй усаар хангагдах боломж бүрдлээ.	
84		4.1.9. Тахилгат уул, ус, газар нутгийн мэдээллийн санг бүрдүүлж, тахин шүтэх ёсыг түгээн дэлгэрүүлнэ.	2021 - 2024	Хөрөнгө шаардахгүй		УТХГ нутгийн байгаль хамгаалагчтай хамтран Эко бүлгийн сурагчдад Их Богд уулыг төрийн тахилгат болон улсын тусгай хамгаалалтад хэрхэн авсан талаар сургалт мэдэээлийг өгч экологи танин мэдэхүйн мэдлэгийг дээшлүүлсэн байна.	90%
85		4.1.10. Аялал жуулчлалын үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, иргэдэд хүү багатай, хөнгөлөлттэй зээлд хамруулж дэмжлэг үзүүлнэ.	2021 - 2024	50.0 сая төгрөг		Аялал жуулчлалын үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж,Оюу-Номин ХХК захирал Ц.Хишигхүүд 50 сая төгрөгийн хүү багатай, хөнгөлөлттэй зээлд хамруулж дэмжлэг үзүүлэн ажиллалаа.	90%
86		4.1.11. Аймгийн аялал жуулчлалын сүлжээнд орсон Хавцгайтын хөндий, таван элс хоёр улиас зэрэг газруудад жуулчид дайран өнгөрүүлэх зорилгоор жуулчны гэр бааз барих, тохижуулах ажлыг шат дараатай хийнэ.	2021 - 2024			Хэрэгжих шатандаа	30%
87	4.2. Газрын харилцаа	4.2.1. Сумын хилийн цэсийн маргаантай газраар аймгийн Газрын харилцаа барилга хот	2021 - 2024			2023 ондоо Богд сумтай хил залгаа газруудааар хилийн цэсийн тодруулалтын ажлыг ажлын хэсгийнхэнтэй хамтран хийхээр төлөвлөөд	80%

		байгуулалтын газартай хамтран ажлын хэсэг гарган хилийн тодруулалтын ажлыг зохион байгуулах, сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлаар хэлэлцүүлнэ.				байна.Хилийн цэсийн нутгийн байршлын координатыг тогтоосон	
88		4.2.2. Сумын төвийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг хийлгэнэ.	2021 - 2024			Сум хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг 2023 онд хийлгэхээр төлөвлөж байна.Орон нутгийн хөгжлийн сангийн санал авах ажил хийгдсэн.	70%
89		4.2.3. 1:100000нутагдэвсгэртхаягжуулалынажлыгхийнэ.(улс,орон нутгийн чанартай автозам, аялалжуулчлалынгазар, Тусгай хамгаалалттай газар, өвөлжөө, хаваржаа, тариалангийн талбай, уул уурхай)	2021 - 2024			Шинээр үүссэн гудамж, хашааны хаягуудыг стандартын дагуу холбогдох байгууллагад захиалга өгч гүйцэтгүүлсэн.Нийт 1 гудамжны 2 ш хаяг, 10 хашааны хаягуудын захиалгыг өгч аймгийн Итгэлт-тайж ХХК-р хийж гүйцэтгүүлсэн.	90%
5. Тав. Засаглалын бодлогын хүрээнд:							
90	5.1. Төрийн албыг түргэн шуурхай болгож, иргэдийг төрийн нэгдсэн бодлого, удирдлагаар хангаж, төрийн үйлчилгээг шуурхай	5.1.1. Төрийн албан хаагчийн үйл ажиллагааг үнэлэхдээ ажлын гүйцэтгэл, үйлчлүүлэгчийн үнэлгээ, ёс зүй, сахилга хариуцлагыг шалгуур болгож, ёс зүйн зөрчил гаргасан төрийн албан хаагчид хүлээлгэх хариуцлагыг чангатгана.	2021 - 2024	хөрөнгө шаардахгүй		2023 оны жилийн эцсийн байдлаар ёс зүйн зөрчил гаргасан алба хаагч байхгүй. Мөн төрийн алба хаагчдыг холбогдох хууль журмын дагуу ажлын үнэлгээ хийсэн.	100%
91		5.1.2. Чадварлаг, хариуцлага, ёс зүйтэй төрийн албыг бэхжүүлнэ.	2021 - 2024	хөрөнгө шаардахгүй		Төрийн албаны тухай хууль, түүнтэй холбогдон гарсан журмуудыг ханган ажиллаж байна.2023 оны байдлаар Сумын хэмжээнд нийт төрийн алба хаагчдын 90 % нь хууль журмын дагуу	100%

	хариуцлагатай, хүртээмжтэй хүргэх, нөхцөлийг бүрдүүлж, төрийн албанд ёс зүй, чадахуйн зарчмыг төлөвшүүлж, үйл ажиллагааны чанар хүртээмж, ил тод байдлыг сайжруулах.					томилогдсон алба хаагчид байна.	
92		5.1.3. Төрийн үйлчилгээний операторын үйл ажиллагааг эрчимжүүлж, төрийн байгуулагын үйл ажиллагаанд мэдээлэл харилцаа холбооны дэвшилтэт технологи, инновац нэвтрүүлэх замаар төрийн цахим үйлчилгээг нэмэгдүүлж, бүтээмж, үр ашгийг дээшлүүлнэ.	2021 - 2024			Сумын төвд операторын үйл ажиллагааг эрчимжүүлэн ажиллаж байна. 2023 оны жилий эцсийн байдлаар 143 мэдээлэл, лавлагаа гарган ажилласан. Хавсралт : 1 зураг	100%
93		5.1.4. Авилга ашиг сонирхолын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэн бүх нийтийн хандлагыг өөрчилнө.	2021 - 2024	хөрөнгө шаардахгүй		Авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх талаар төрийн албан хаагчдыг аймгийн хууль зүйн хэлтсээс зохион байгуулсан цахим сургалтанд хамруулсан. 3 удаагийн сургалтад 52 албан хаагч хамрагдсан байна. Авлига, ашиг сонирхлоос ангид байх талаар цахим мэдээллийг албан хаагчид, иргэдэд хүргэн ажиллаж байна.Төрийн албаны зөвлөлөөс 7 хоног бүрийн 4 дэх өдөр болгон зохион байгуулдаг 4.7.10 Авилгаас ангид, ашиг сонирхолын зөрчилгүй байх сэдэвт сургалтад сумын бүх төрийн алба хаагчид хамрагдсан. Мөн сумын нийт Төсөвт байгуулагуудын төрийн алба хаагчдад Авлигын эсрэг хуулийн талаар сургалт мэдээлэл хийсэн нийт 112 алба хаагч хамрагдсан. Хавсралт : 2 зураг	100%
94		5.1.5. Бүх нийтийн эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлэх тогтолцоог бэхжүүлж иргэдэд эрх зүйн харилцаанд бие	2021 - 2024	Иргэдийн эрх зүйн боловсролыг		Төрийн албаныг түргэн шуурхай иргэдэд хүргэх зорилгоор шинээр батлагдсан хууль тогтоомжийг сурталчлан таниулах ажлыг зохион байгууллан нийт 153 иргэнд гарын авлагын	100%

		даан оролцох чадварыг үе шаттайгаар нэмэгдүүлнэ.		дээшлүүлэх сургалт сурталчилгааны ажилд 0.5 сая төгрөгийн хөрөнгийг зарцуулсан		таран ажилласан. Мөн төрийн алба хаагчдад Ёс зүйн таалр сургалтыг ёс зүйн зөвлөлийн даргатай хамтран зохион байгуулсан. Хавсралт : 5 зураг	
95		5.1.6. Төрийн албаны мэргэжлийн боловсон хүчнийг бэлтгэх, хүний нөөцийг чадавхижуулна.	2021 - 2024	0,8 сая	Төрийн албан хаагчдын 86% нь хууль журмын дагуу сонгон шалгаруулалтаар томилогдсон байна	Төрийн жинхэнэ албан хаагчдыг хуулийн дагуу томилгоожуулан аймгийн төрийн албаны зөвлөлтэй зөвшилцөн томилон ажиллуулж байна. Үйлчилгээний албан хаагчдыг сонгон шалгаруулалтаар томилохдоо тогтвор суурьшилтай ажиллах талаар байгууллагын удирдлагын зүгээс шалгуур тавин ажиллаж байна.Ёс зүйтэй төрийн алба-3 аяны хүрээнд Баян-Овоо,Бөмбөгөр сумын төрийн албан хаагчидтай хамтарсан туршлага солилцох уулзалт арга хэмжээг орон нутагтаа зохион байгуулж 74 албан хаагч оролцсон үр дүнтэй арга хэмжээ болсон.	90%
96		5.1.7. Төрийн байгууллагын дотоод дэг журам, албан хаагчдын ажлын уялдаа холбоо, ажлын чанарыг сайжруулна.	2021 - 2024	Хөрөнгө шаардахгүй	Төрийн албан хаагчдын 85% нь мэргэшсэн,5-с доошгүй жил ажилласан албан хаагчид байна	Төрийн жинхэнэ албан хаагчдыг хуулийн дагуу томилгоожуулан аймгийн төрийн албаны зөвлөлтэй зөвшилцөн томилон ажиллуулж байна. Үйлчилгээний албан хаагчдыг сонгон шалгаруулалтаар томилохдоо тогтвор суурьшилтай ажиллах талаар байгууллагын удирдлагын зүгээс шалгуур тавин ажиллаж байна.Хууль тогтоомжийн өөрчлөлтийг хүрээнд гарсан шийдвэрүүдийг цаг алдалгүй хэрэгжүүлж төрийн албан хаагчдыг мэргэшсэн,тогтвортой байх зарчмыг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна	90%

97		5.1.8. Албан хэрэг хөтлөлтийн үйл ажиллагааг төгөлдөржүүлэн, мэргэжилтэй боловсон хүчнээр хангаж, архивын баримтыг цахим санд шилжүүлж, хадгалалт аюулгүй байдлыг сайжруулна.	2021 - 2024	Хөрөнгө шаардахгүй	80%	Сумын хэмжээнд байнга хадгалах баримт 1767, түр хадгалах 70 жил хадгалах баримт 1219, түр хадгалах 2202 нийт 5088 хадгаламжийн нэгж хадгалагдаж байна. Сумын 1-5 дугаар багийн Мал тэжээвэр амьтдын 2020 оны тооллогын баримтыг 2021 оны 05 сарын 07-19ны өдрүүдэд малчин иргэдийн материал 20 боть, 4612 хуудас мал бүхий иргэдийн 2 боть, 256 хуудас нийт 28 боть баримтанд хуудас дугаарлан, нүүр, ашиглалтын хуудас, дотоод товъёог, баталгаа бэлтгэн, өрхийн дугаар, овог нэр, регистрийн дугаар өрхийн төрөл ам бүлийн болон малчны тоо, малчдын мэдээлэл, зэргийн хүн амын ХАМС программтай тулган баталгаажуулан, сумын архивт зориулалтын тоног төхөрөмж болох нягтруулсан шүүгээнд хадгалаж байгаа.	90%
98		5.1.9. Багийн төвүүдийг ээлж дараатай тохижуулж, засвар үйлчилгээ хийнэ.	2021 - 2024	0,5 сая	Хөдөөгийн 4 багийн төвөөс 3-ийг засварласан	2023 онд Уубулан 1-р баг, Хөнөг 3-р багийн төвийн тохижилтийг хийж эхэлсэн. 2022 онд 2 багийн төвийг засварласан.	90%
99	5.2. Иргэдийн амар тайван байдлыг хангах	5.2.1. Сумын хэмжээнд гарч буй гэмт хэрэг, зөрчлийн шалтгаан, нөхцлийг тогтоон, урьдчилан сэргийлж хяналтыг сайжруулна.	2021 - 2024	Хөрөнгө шаардахгүй	Сумын хэмжээнд ихээр бүртгэгдэж байгаа гэмт хэрэг зөрчлийг бууруулах, иргэдийг хууль эрх зүйн мэдлэг мэдээлэлтэй болгох	Сумын хэмжээнд гарч буй гэмт хэрэг зөрчилийн шалтгаан нөхцөл тодорхойлж гэмт хэрэг зөрчил үйлдсэн иргэд болон сумын 5 багийн иргэдэд гэр бүлийн хүчирхийллийн тухай хууль, Зөрчлийн тухай хууль, Гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулиар 200 иргэнд сургалт мэдээ мэдээлэл өгч ажилласан. 2023 оны байдлаар гэр бүлийн хүчирхийлэл 3 бүртгэгдэж урьд оноос буурсан.	95%
100		5.2.2. Малын хулгай гэмт хэргийн тоог бууруулахын тулд баг бүрт малчдын бүлгэмийг шинэчлэн байгуулаж үйл ажиллагааг	2021 - 2024		Малын хулгайн гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан	Сумын малчин иргэдэд 2023 оны аймгийн аварга шалгаруулах тэмээний уралдаан “Тэмээчдийн зөвөлгөөн” болон 5 багийн иргэдийн нийтийн хурал дээр очиж 300 иргэнд малын хулгайн гэмт хэргээс урьдчилан	90%

		эрчимжүүлж хамтран ажиллана.			сэргийлэх	сэргийлэх, хөршийн холбоог сайжруулах талаар сургалт орсон. Мөн малчдын бүлгэмийн 5 багийн гишүүдтэй уулзаж бүлгэмийн үйл ажиллагааг эрчимжүүлж хамтран ажилласан.	
101		5.2.3. Осол гэмтлээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр замын тэмдэг тэмдэглэгээ нэмэгдүүлнэ.	2021 - 2024			Сумын төвд зам тээврийн осол гарч болзошгүй эмзэг цэг болон гудамж талбайн булан болон сургууль орчимд 20 ширхэг замын тэмдэг тэмдэглэгээг шинэчилсэн.	100%
102		5.2.4. Сумын хэмжээний архины хамааралтай иргэдийг соён гэгээрүүлэх үүднээс “Жаргалтай амьдрал төв”-тэй хамтран ажиллана.	2021 - 2024	өөрсдийн зардлаар		2023 оны байдлаар согтууруулах ундаанд хамааралтай иргэдийн судалгааг шинэчилж гаргаж иргэдэд Жаргалтай амьдрал төвийн талаар мэдээ мэдээлэл өгч 2 иргэнийг эмчлүүлж согтууруулах ундаанаас гаргасан.	100%
103		5.2.5. Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдэж буй гэмт хэрэг зөрчлийн тоог бууруулж, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулна.	2021 - 2024	санхүүжилтгүй		Сумын хэмжээнд үйлддэгдэж байгаа гэр бүлийн хүчирхийллийн хохирогч болон холбогдогч 20 иргэнд 3 удаа, 5 багийн иргэдийн нийтийн хурал болон сумын төвийн төрийн алба хаагч нарт нийт 300 иргэнд 2 удаа “Гэр бүлийн хүчирхийллийн тухай хууль” , “Гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль” болон Аймгийн гэр бүл хүүхэд залуучуудын газрын мэргэжилтэн сургалт орсон. Мөн сумд Говийн бүсийн Богд, Өлзийт, Баянлиг, Баянговь 5 сумдын хамтарсан багийн сургалт болж хамтарсан багийн гишүүдийн мэргжил арга зүйг дээшлүүлж ажилласан. . 2023 оны байдлаар гэр бүлийн хүчирхийлэл 3 бүртгэгдэж урьд оноос буурсан.	100%
104		5.2.6. Согтуугаар болон хөдөлгөөний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэргийн тоог бууруулж хяналтыг	2021 - 2024			Сумын хэмжээнд замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор улсын хэмжээнд зохион байгуулагдаж байгаа нэгдсэн болон хэсэгчилсэн арга хэмжээ бүрийг сумын хэмжээнд зохион байгуулж 500 орчим тээврийн	100%

		сайжруулна.				хэрэгсэл жолоодож яваа жолоочид зурагт мэдээ мэдээлэл тарааж иргэдэд замын хөдөлгөөний дүрэм болон Замын хөдөлгөөнд соёлтой оролцох талаар цахим орчинд болон 5 багийн иргэдийн нийтийн хурал дээр мэдээ мэдээлэл түгээж замын хөдөлгөөнд зөрчилтэй явсан 86 жолоочид зөрчлийн тухай хуулиар арга хэмжээ авч ажилласан.	
105		5.2.7. Цагдаагийн байгууллагын үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлнэ.	2021 - 2024	4,5 сая	Цагдаагийн хэсгийн албан хаагчдын ажиллах нөхцөл,техник тоног төхөөрөмжийн хангамж сайжирсан	Цагдаагийн хэсгийн албан хаагчдийн ажиллах орчин,багаж техник тоног төхөөрөмжийн шинэчлэлд 4.5 сая төгрөгийн хөрөнгийн асуудлыг шийдвэрлэсэн.	90%
106		5.2.8. Гудамж талбайн гэрэлтүүлэг, тохижилтыг хийж гүйцэтгэнэ.	2021 - 2024	120 сая		Сумын ОНХС-ийн хөрөнгөөр гудамж талбайн гэрэлтүүлгийн ажил хийгдсэн. Хавсралт : 3 зураг	100%
107		5.2.9. Сумын төвийн гудамж талбайг камержуулна.	2021 - 2024	40 сая		Сумын ОНХС-ийн хөрөнгөөр камержуулалтын ажил бүрэн хийгдсэн. Хавсралт : 3 зураг	100%
6. Зургаа. Орон нутгийн хөгжил							
108	6.1. Орон нутгийн хөгжил	6.1.1. Засаг даргын Тамгын газрын барилгыг шинээр барьж төрийн албан хаагчдын ажиллах орчин нөхцлийг сайжруулна.	2021 - 2024			Зураг төсөл хийгдсэн.	30%

109		6.1.2. Шинэ цэцэрлэг барьж ашиглалтанд оруулан хүүхэд багачууд тохилог орчинд сурч хүмүүжих нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	2021 - 2024	180 сая	Урсгал засварын ажил хийгдсэн.	Одоогийн үйл ажиллагаа явуулж байгаа барилгын ашиглалтын хугацаа дуусах болоогүй учир хуучин барилыг засварт оруулан үйл ажиллагааг хэвийн явуулж байна.	100%
110		6.1.3. Стадионд түшиглэн гүйлтийн зам, хөл бөмбөгийн талбай бүхий биеийн тамирын талбайг бий болгоно.	2021 - 2024	7 сая	Гүйлтийн зам талбайтай болсон	Нийтийн эзэмшлийн стадион засварыг ОНХС-ийн 7 сая төгрөгийн хөрөнгөөр хийж гүйцэтгэсэн.	100%
111		6.1.4. Сумын төв дунд 2 км шороон замыг асбальтон хучилттай зам болгож тоосжилтыг багасгана.	2021 - 2024			хэрэгжээгүй	0
112		6.1.5. Дулааны шугам сүлжээний өргөтгөлийг хийнэ.	2021 - 2024			хэрэгжээгүй	0
113		6.1.6. Улиатай амны усыг хуримтлуулж хөв байгуулна.	2021 - 2024			хэрэгжээгүй	0
114		6.1.7. Хогний машинтай болно.	2021 - 2024	32,8 сая	Хогний стандарт машинтай болсон	Зориулалтын стандарт хогний машин худалдан авч бүрэн ажиллагаанд оруулсан байна .	100%
115		6.1.8. Сумын хэмжээнд брэнд бүтээгдэхүүнтэй болно.	2021 - 2024			Ямааны ааруул бэлтгэх ажлын эхлэл тавигдсан.07 сараас малчидтай хамтран ажиллахаар төлөвлөж байна	50%
116		6.1.9. Зэргэлдээ аймаг, сумдуудтай шефийн холбоо	2021 - 2024			хэрэгжээгүй	0

		тогтоож ажиллана.					
117		6.1.10. Эрчим хүчний өргөтгөл хийж, хүчин чадлыг нэмэгдүүлнэ.	2021 - 2024			хэрэгжээгүй	0
118		6.1.11. Скайтелийн 3G сүлжээг Хүйс, Хөнөг, Цагаан Ус багуудын өндөрлөг газарт байршуулна.	2021 - 2024			хэрэгжээгүй	0
119		6.1.12. Засаг даргын Тамгын газрын барилгыг их завсарт оруулсан байх.	2021 - 2024			Сумын ЗДТГ-ын барилгын гадна талын их засварын ажил бүрэн хийгдсэн. Дотор засал 2023 оны 6 сард хийсэн.	100%
120		6.1.13. Бохирын машинтай болно	2021 - 2024	37 сая	Бохир соруулах стандартын машинтай болсон.	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө 37 сая төгрөгөөр бохирын машин худалдан авсан. Худалдан авах ажиллагааг хууль журмын дагуу зохион байгуулж НАЦА ХХК шалгарч сумын Засаг даргын захирамжаар томилогдсон ажлын хэсэг 2023 оны 03 дугаар сарын 22 өдөр хүлээн авсан.	100%
121	6.1. Орон нутгийн хөгжил	6.1.14. Нэг гудамжийг жишиг гудамж болгох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.	2021 - 2024		Жишиг гудамжтай болох эхлэл суурь тавигдсан.	Жишиг гудамтай болох ажил хийгдэж модон овоо нэгдүгээр гудамжны айл өрхүүдийн 80% гаруй хувь хамрагдсан.	70%

ХЯНАСАН:
ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА З.ЦЭРЭНДОРЖ

ХЭРЭГЖИЛТ НЭГТГЭСЭН:
ХУУЛЬ ЭРХ ЗҮЙ ХАРИУЦСАН
МЭРГЭЖИЛТЭН Б.ОЮУН-ЭРДЭНЭ